

▲ **VELT:** For de fleste er det ennå tid til å ta forholdsregler, slik at det ikke ender på denne måten i vinterstormene.

Står båten din støtt i

Hvert år skjer det: Seilbåter havarerer i opplagstativet. La det ikke bli din. Ta en nærmere titt på naboens båt også.

TEKST
& FOTO:
Jon Winge

Det er ikke til å undres over at det skjer, for det er mye uvett ute og går, ikke bare hos båteiere, men også hos dem som skulle vite bedre: Personene som stiller opp båten din, i praksis truckføreren og eventuelt hjelpemannskap.

Det formelle ansvaret er hos havnesjefen, men det er jo ikke alltid han som er ute og gjør jobben. I så fall skal han sørge for å kvalitetssikre arbeidet, hvilket ikke skjer over alt.

BÅTEIEREN OFTE OVERKJØRT. På den annen side har mange båteiere opplevd å bli overkjørt når de kommer med anmerkninger eller ønsker. Det er ikke så vanskelig å forstå, for det er mange rare meninger ute og går, og skulle truck-

føreren ta hensyn til alle mer eller mindre kloke idéer, ble det knapt stilt opp båter. Havnesjefen, truckføreren og eventuelle hjelpemenn er stresset – de må ha jobben unna og har ikke tid til diskusjoner. De vil derfor gjøre som de alltid har gjort. Et eventuelt problem blir ditt.

LITT OM FORSIKRINGEN. De som stiller opp båtene har i prinsippet et ansvar, men forsømmelsen skal være svært grov før de får det i praksis. Et skadeoppgjør starter alltid hos båteieren.

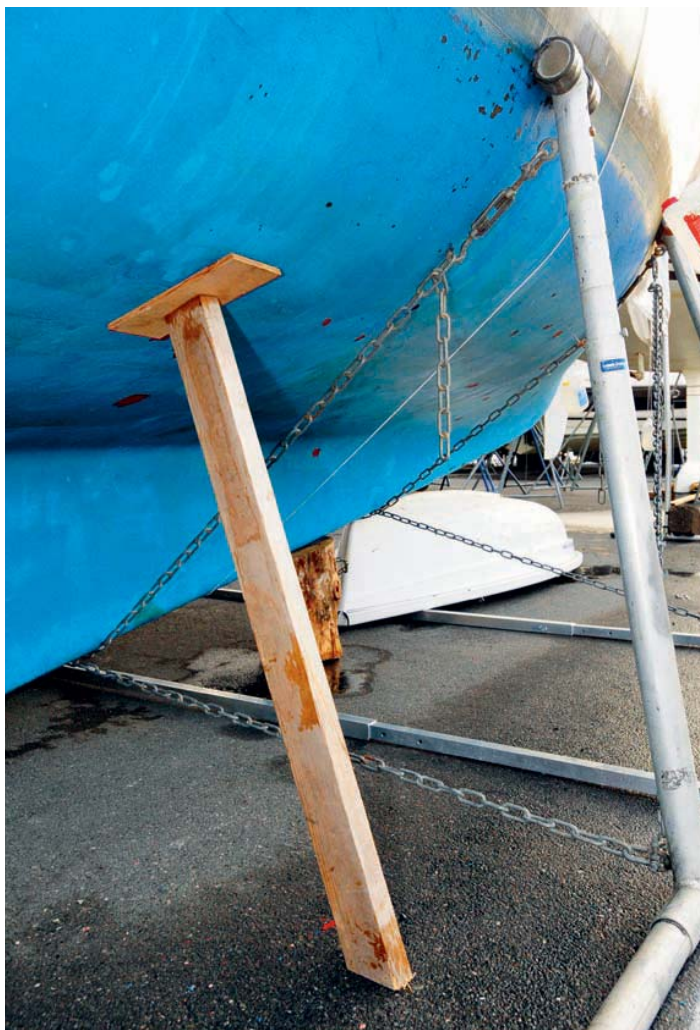
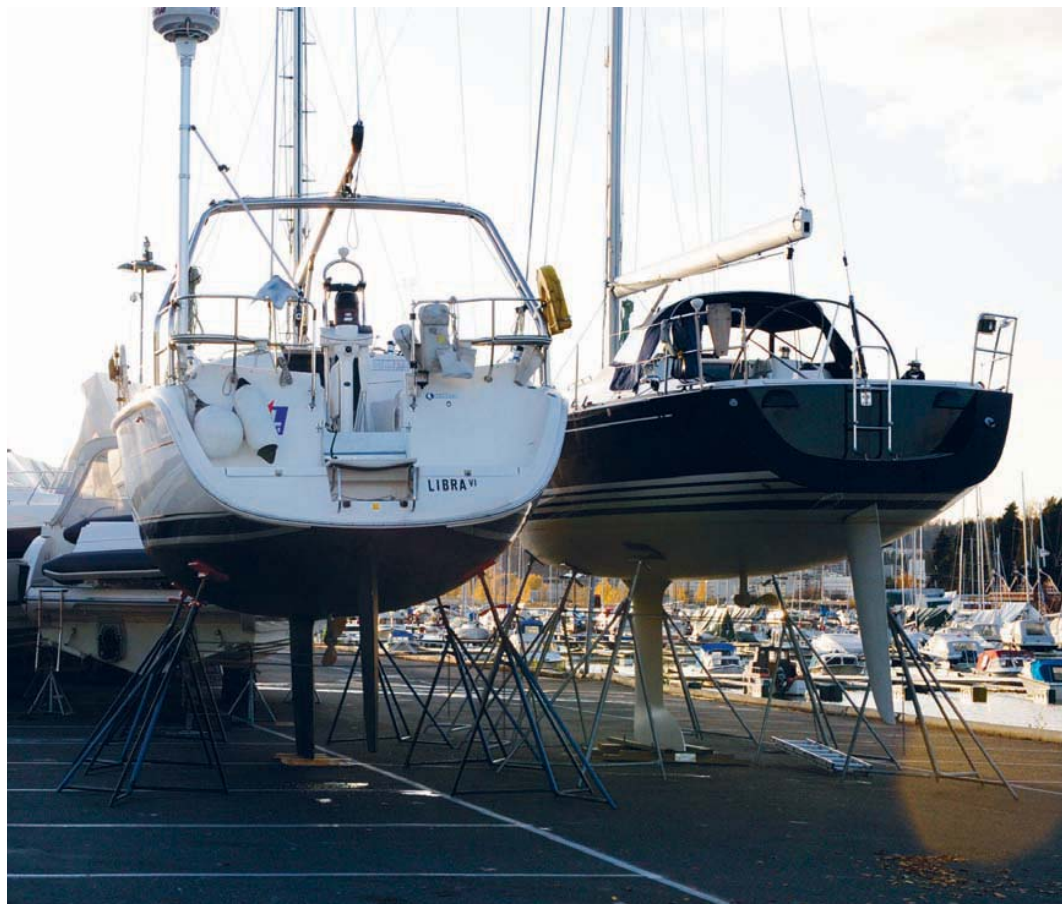
Det er eieren som bærer det økonomiske ansvaret. Og slik Sjøloven er forfattet, gjelder det som heter subjektivt ansvar. Det betyr at det skal dokumenteres svært grove feil fra en eventuell annen enn skadevoldes side før han blir ansvarlig.

Det såkalt objektive bilansvaret er faktisk et unntak i forsikringspraksis. Kjører noen ned understøttelsen til båten din, slik at den velter, dekkes skaden av bilens ansvarsforsikring (eller av bileieren selv i prinsippet, dersom bilen ikke er forsikret).

DU DEKKER SKADEN. Velter nabobåten over din båt, må du selv dekke skaden. I en «domino-velt» dekker hver båteier sin skade. Kall det urettferdig, eller hva du vil: Slik er det bare. Båtens ansvarsforsikring kommer ikke i spill her.

«Kaskoforsikring» på din egen båt er helt nødvendig. Mangler du det, så ta en telefon til forsikrings-selskapet ditt i dag!

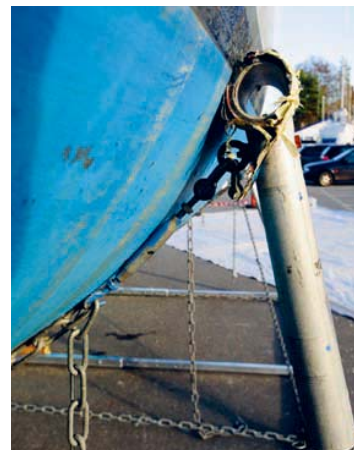
GRØSSER. De fleste båtene står på land nå, men når jeg går og ser meg om, grusser jeg så smått, for jom-

▲ **PÅ LAND:** Stadig flere vil slippe å rigge ned, og det har mange fordeler. Men en slik oppstilling stiller veldig store krav til understøttelsen. Vinden gir sterke pulserende krefter. Løse støtter, slike som du ser her, ser veldig fine ut – så lenge de brukes riktig.

◀ **UNDERSTØTTELSE:** Stemple opp- under skroget med 4"x4" boks mens du korter inn støtten og får den lengre inn under skroget – slik at du oppnår bedre anleggsvinkel. Støttene kan godt settes langt innunder skroget. Det er «nok båt igjen» på den andre siden til at den står støtt.

▼ **FEIL VINKEL:** En fullstendig tankeløs oppstilling. Her understøttes skroget ikke av støtten i det hele tatt. Alle «veltekrefter» tas opp av kjettingen.

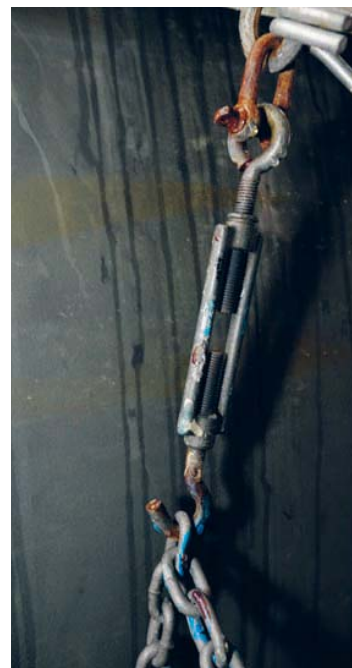
vinter?

men står det dårlig til både her og der. Og slik ser det ut over det hele. Det kan skadetaksererne fortelle.

DETTE KAN DU GJØRE NÅ. Du kan ennå redde situasjonen, og det fins råd; blant annet dreier det seg om å sørge for at støttene ikke graver seg ned eller blir presset ut.

- Understøttelsen må inn under båten slik at støttene virkelig støtter opp og ikke bare holdes inntil skrogsiden. Og så må hver enkelt understøttelse ikke kunne presses ut til siden.
- Ved store overheng må endeskippingene støttes opp.
- Løse støtter er blitt veldig populære, men på løst underlag – det vil si all form for grusdekke – må de sikres mot å synke ned i grunnen. ▶

Står båten din støtt i vinter?

▲ **STREKKFISK GOD:** Har du strekkfisker med åpne kroker, så bytt dem ut så fort som mulig. Lån støtter, eller stemple opp med 4"x4" boks som kiles inn under skroget mens du avlaster én om gangen. Det er helt kurant å støtte opp på den måten mens du arbeider. Mange steder i Middelhavet er det den eneste måten de stiller opp båter på.

▲ **STREKKFISK FARLIG:** Slik båter ofte blir stilt opp i dag, overlates det meste til kjettingene som går diagonalt under båten. Da er det nærmest bevisstløst å satse på strekkfisker med åpen krok i den ene enden. De retter seg ut!

◀ **BELTE OG BUKSELER:** Her har vi en som virkelig har gjort det ordentlig. For mye av det gode, vil mange kanskje mene. På den annen side: Denne båten velter i alle fall ikke! Legg merke til det viktigste poenget av alle: Støttene kommer nesten vinkelrett mot skrogsiden, særlig den bakerste har nærmest ideell angrepsvinkel. Dette er for øvrig et av de beste stativene jeg har sett.

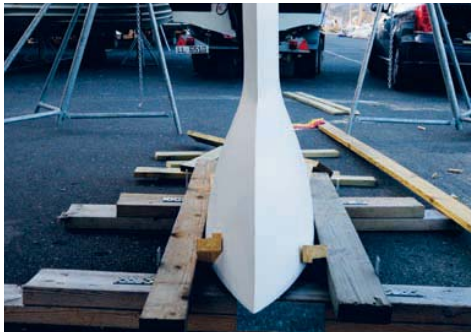
▼ **EKSTRA SIKRING:** Det dårligste opplagstativet på markedet (for liten til så stor båt, til og med) har fått hjelp av to støtter fra Anders Torp. Og med så godt dimensjonert treverk vil denne båten bli stående, nær sagt usansett.

► **ANDERS TORP:** Stativet til Anders Torp er gammelt og velprøvd. Opptil godt og vel 30 fot er det en ypperlig løsning. 2"x4" planken som støtter opp skrogsiden er det svakeste punktet. Det er imidlertid enkelt å støtte opp enden rett i bakken med mer av samme materialet. Denne båten har fått en annen over seg under en velt, så her ville det kanskje røket, men det er ikke sikkert...

► **OPI:** Denne Seaquip-klonen er feilkonstruert. Sørg i alle fall for at de tynne bena ikke kan arbeide seg ned i underlaget. Støtt oppunder på denne måten.

▲ **UNDERSTØTTET
UNDERSKIP 2:** For kortkjølte båter bør både forskip og akterskip understøttes i tillegg. Dette er en særdeles fin løsning fordi den også vil stanse sideveis svingninger som vinden kan sette opp.

◀ **KJØLSIKRING:** Sikrer du kjølen slik at den ikke kan forskyves sideveis, har du gjort en fin jobb i sikkerhetens tjeneste, men virkningen er marginal. Denne løsningen er forberedt og etablert under opptaket, men du kan gjøre noe lignende selv om båten allerede står der.

◀ **UNDERSTØTTET
ENDESKIP 1:** Kortkjølte båter bør ha understøttelse i endeskipene. Denne enkle løsningen har stor effekt.